

وه‌كو كۆتر باری ده‌روونم شپ‌زه‌یه (دوا وتاری رۆژنامه‌نووسی ئه‌رمه‌نی تیرۆرکراو ه‌رانت دینک) ... وه‌رگێرانی له‌ تورکییه‌وه: به‌کر شوانی

ئهو لێكۆڵینه‌وه‌یه‌ی له‌ باره‌گای سه‌ردۆزگه‌ریی كۆماری له‌ شیشلی به‌ تۆمه‌تی "سوكایه‌تیکردن به‌ تورکیه‌تی - که‌مکردنه‌وه‌ له‌ شکۆی تورکان" دژ به‌ من ده‌ستپیکرا، له‌ سه‌ره‌تادا تووشی ده‌پراوکیی نه‌کردم، چون ئه‌وه‌ یه‌که‌م جارم نه‌بوو، به‌لکو من ه‌هر له‌ ئورفاوه‌ ئاشنای ئه‌و جۆره‌ لێکۆڵینه‌وانه‌ بووم. ئه‌وه‌بوو له‌ کۆنفرانسیکدا که‌ له‌ سالی "2002"دا له‌ ئورفا به‌سترا، من وتاریکم خۆینده‌وه‌ و تیایدا گوتم: "من تورک نیم. . . من تورکیایی و ئه‌رمه‌نیم". له‌ به‌ر ئه‌و وته‌یه‌م، ئه‌وا ماوه‌ی سێ ساله‌ من به‌ تاوانی "سوکایه‌تیکردن به‌ تورکیه‌تی" دادگایی ده‌کریم. ئاگام له‌ په‌وتی دانیشتنه‌کانی دادگا نه‌بوو و هیچ بایه‌خم پێنه‌ده‌دا. له‌ جیاتی من، هاوڕێ پارێزه‌ره‌کانم له‌ ئورفا ئاماده‌ی دانیشتنه‌کان ده‌بوون. زۆریش بێباک بووم له‌ رۆیشتنم بۆ سه‌ردۆزگه‌ریی شیشلی بۆ وه‌رگرتنی وته‌کانم، چونکه‌ متمانه‌ی ته‌واوم به‌ وتاره‌که‌م و نیازی خۆم هه‌بوو. سه‌ردۆزگه‌ر ئه‌گه‌ر له‌ بری ئه‌و ته‌نها رسته‌یه‌ که‌ به‌ ته‌نیا هیچ واتایه‌ک ناگه‌یه‌نی، هه‌موو وتاره‌که‌می هه‌لبه‌سه‌نگاندا، ئه‌وا زۆر به‌ ئاسانی تێده‌گه‌یشت که‌ من نیازی "سوکایه‌تیکردن به‌ تورکیه‌تی" م نه‌بوو و ئه‌م کۆمیدیا‌یه‌ش کۆتایی پێده‌هات. ته‌واویش دلنیا‌بووم که‌ له‌ ئاکامی لێکۆڵینه‌وه‌کاندا هیچ داوا‌یه‌کم له‌سه‌ر تۆمار نا‌کرێ.

له‌ خۆم دلنیا بووم

وه‌لێ سه‌یره! داوام له‌سه‌ر تۆمار کرابوو. به‌لام له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا گه‌شبینی خۆم له‌ ده‌ست نه‌دا. ئه‌وه‌نده‌ نه‌بێت له‌ په‌یوه‌ندییه‌کی ته‌له‌فۆنییدا بۆ به‌رنامه‌یه‌کی زیندووی ته‌له‌فزیۆنی سه‌باره‌ت به‌ پارێزه‌ر "گه‌رینچسز" که‌ منی تاوانبار کردبوو، گوتم: (با زۆر شاگه‌شکه‌ نه‌بێت، من له‌م داوا‌یه‌دا هیچ جۆره‌ سزایه‌ک نا‌دریم، خۆ ئه‌گه‌ر سزا بدریم، ئه‌وا له‌م و لاته‌ ده‌پۆم.) له‌ خۆم دلنیا بووم، به‌ راستیش هیچ - باوه‌ر بکه‌ن ه‌هر هیچ- نیازی و مه‌به‌ستم نه‌بوو له‌ وتاره‌که‌مدا سوکایه‌تی به‌ تورکیه‌تی بکه‌م. ئه‌وانه‌ی هه‌موو زنجیره‌ و تاره‌کانم ده‌خۆیننه‌وه‌، زۆر به‌ پروونی له‌م راستییه‌ تێده‌گه‌ن. هه‌روه‌ها ئه‌و راپۆرتیه‌ی که‌ له‌لایه‌ن لیژنه‌یه‌کی سێ که‌سی پیکه‌اتوو له‌ شاره‌زایانی ده‌سته‌ی مامۆستایانی زانکۆی ئه‌سته‌مبوله‌وه‌ خرابوو به‌رده‌م دادگا، پشتیوانیکی تری بۆچوونه‌کانی من بوون. هیچ هۆیه‌ک نه‌بوو بۆ ئه‌وه‌ی نیگه‌ران بم، دلنیا بووم له‌وه‌ی ئه‌و داوا‌یه‌ی له‌ سه‌رم تۆمار کراوه‌، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی هه‌له‌یه‌، له‌ یه‌کێک له‌ قۆناغه‌کاندا ده‌کیشریته‌وه‌.

"یا سابیر" رایکیشه‌... رایکیشه‌

به‌لام نه‌کیشرایه‌وه‌. سه‌ره‌رای راپۆرتی ده‌سته‌ی شاره‌زایان، سه‌ردۆزگه‌ر خوازیار بوو سزام بۆ ببریته‌وه‌ و له‌ ئاکامیشدا دادوهر سزای شه‌ش مانگ زیندانی بۆ بریمه‌وه‌. ه‌هر که‌ هه‌والی سزاکه‌م به‌ر گوێ که‌وت، به‌ هه‌موو ئه‌و ئاواتانه‌وه‌ که‌ به‌دریژایی ماوه‌ی لێکۆڵینه‌وه‌کان بۆ خۆم بنیادم نابوون، که‌وته‌م ژێر گوشاریکی قورسه‌وه‌. سه‌رم سوپما. . . توورپیی و یاخیبوونم هه‌موو سنووریکی تێپه‌راند. به‌ رۆژان و به‌ مانگان دانم به‌ خۆمدا گرت و ده‌مگوت: "بروانه‌، با ئه‌و بریاره‌ ده‌ربجی و بێتاوانیم بنوینرێ، ئه‌وسا بزانی چۆن له‌و لیدوان و نووسینه‌تانه‌تان په‌شیمان ده‌بنه‌وه‌." له‌گه‌ڵ ه‌هر دانشتنیکي دادگادا، له‌ هه‌والی رۆژنامه‌کان و له‌ وتاری گۆشه‌نووسه‌کان و له‌ پرۆگرامی ته‌له‌فزیۆنه‌کاندا، ئه‌وه‌ ده‌هینرایه‌ گۆرێ که‌ من

گوتومه: "خوینی تورک ژه‌هراوییه. " هه‌ر جارێکیش پله‌یه‌ک زیاتر وه‌کو "دوژمنی تورک" ده‌ناسینرام. فاشیسته‌کان له‌ پێره‌وه‌کانی دادگادا به‌ دهم به‌خشینه‌وه‌ی جنیوی ره‌گه‌زه‌په‌رستانه‌وه‌ شالاوێان بۆ ده‌هێنم و به‌ نووسراوی سه‌ر لافیته‌کانیان سوکایه‌تیان پێده‌کردم. له‌ چه‌ند مانگی‌دا به‌ سه‌دان ته‌له‌فۆن و ئیمیل و نامه‌ی هه‌ره‌شه‌ئامیزم به‌سه‌ردا باری و هه‌ره‌شه‌کان جار له‌ دوا‌ی جار زیاتر ده‌بوون. له‌ به‌رامبه‌ردا "یا سابیر"م لێکرد و له‌ چاوه‌پروانی ده‌رچوونی بریاری بێتاوانی‌دا، به‌رگه‌ی هه‌موو ئه‌و ره‌فتارانه‌م گرت. به‌ خۆم ده‌گوت؛ هه‌رچۆنیک بێت له‌گه‌ڵ راگه‌یانندی بریاری دادگادا، راستییه‌کان ئاشکرا ده‌بن و ئه‌وسا ئه‌و که‌سانه‌ شه‌رم له‌ ره‌فتاره‌کانی خۆیان ده‌کهن.

تا‌که‌ چه‌کی ده‌ستم، سووربوونم بوو

بریار راگه‌یه‌نرا و کۆشکی ئاواته‌کانم هه‌ره‌سی هێنا. خۆم له‌ دژوارترین ره‌وشی‌دا بینییه‌وه‌ که‌ مرۆف تیی که‌وتبێ. دادوهر به‌ ناوی "میلله‌تی تورکه‌وه" بریاری دا‌بوو و تاوانبارکردنی منی به‌ "سوکایه‌تی‌کردن به‌ تورکایه‌تی" له‌ یاسادا جێگیرکردبوو. به‌رگه‌ی هه‌ر شتیکی ترم بگرتایه‌، مه‌حاله‌ بوو به‌رگه‌ی ئه‌مه‌ بگرم. به‌ بۆچوونی من، مرۆف له‌ ناو کۆمه‌لێکدا بژی و به‌ هو‌ی جیاوازی نه‌ژادی و ئاینییه‌وه‌ سوکایه‌تی به‌ مرۆفه‌کانی ئه‌و کۆمه‌له‌ بکات، ئه‌وا ئه‌م ره‌فتاره‌ی ده‌که‌وتیه‌ خا‌نه‌ی ره‌گه‌زه‌په‌رستانیه‌وه‌ و به‌ هیچ جو‌ریک لێخۆشبوونی بۆ نییه‌. ئا به‌و باره‌ ده‌روونییه‌وه‌، رووم له‌ براده‌رانی ده‌زگا‌کانی چاپه‌مه‌نی و راگه‌یاندن کرد که‌ له‌به‌رده‌م ده‌رگای ماله‌که‌م راوه‌ستا‌بوون و ده‌یانویست ئه‌و لێدوانه‌م پشتراست بکه‌مه‌وه‌ که‌ پشتر "سه‌باره‌ت به‌ جیه‌یشتن یان نه‌ه‌یشتنی و‌لات را‌مگه‌یان‌دبوو". رووم تێکردن و ئه‌م لێدوانه‌م بۆ راگه‌یاندن: (راویژ به‌ پارێزه‌ره‌کانم ده‌که‌م. سه‌ر له‌ دادگای تیه‌ه‌لچوونه‌وه‌ ده‌ده‌م و ئه‌گه‌ر پێویستیش بکات روو له‌ دادگای مافی مرۆفی ئه‌وروپا ده‌که‌م. ئه‌گه‌ر له‌ هیچ کام له‌م پێگایانه‌وه‌ بێتاوانیم نه‌سه‌لمینرا، ئه‌وا و‌لاته‌که‌م جێده‌هێلم، چونکه‌ من بۆچوونم وایه‌ که‌سیکی تاوانبارکرا و به‌ تاوانه‌ی که‌ دراوه‌ته‌ پال من، مافی ئه‌وه‌ی نییه‌ له‌ ناو ئه‌و هاو‌و‌لاتیان‌دا بژی که‌ سوکایه‌تی پێکردوون.) له‌ کاتی‌دا ئه‌م وشانه‌م ده‌رده‌بێ، وه‌کو هه‌موو جارێک هه‌ستی سۆزداریم بزوو. تا‌که‌ چه‌کی ده‌ستیشم، هه‌ر سووربوونم بوو.

کۆمیدیا‌ی ره‌ش

به‌لام وه‌رن و ببینن، ئه‌م هێزه‌ دێرین و شاراو‌یه‌ که‌ هه‌وله‌دات من له‌ چاوی مرۆفی تورکدا تاق ب‌خاته‌وه‌ و بمکات به‌ ئامانج بۆ هێرش و په‌لامار، بیانوی له‌م لێدوانه‌دا دۆزییه‌وه‌ و ئه‌مجار به‌ مه‌به‌ستی کاریگه‌ری دانان له‌سه‌ر دادگا، داوا‌یه‌کی تری له‌سه‌رم تۆمار کرد. هه‌موو ده‌زگا‌کانی چاپه‌مه‌نی و راگه‌یاندن لێدوانه‌که‌ی منیان بلا‌وکردبووه‌وه‌، که‌چی ئه‌وان ورکیان له‌وه‌ی "Agos" دا‌بوو. ئه‌مجار لێپرسراوانی "Agos" و خۆیشم به‌ تاوانی کاریگه‌ری دانان له‌سه‌ر دادگا، دادگایی کراین. پێویسته‌ ئه‌مه‌ ناو بنرێ "کۆمیدیا‌ی ره‌ش". "منم تۆمه‌تبارکراو، ئایا له‌ تۆمه‌تبارکراو ب‌تزازێ، کێی تر ئه‌و مافه‌ی هه‌یه‌ کاریگه‌ری له‌سه‌ر دادگا دا‌بنی؟ ده‌ توخوا سه‌یری ئه‌م گالته‌جا‌رییه‌ بکه‌ن کاتی‌ک تۆمه‌تبارکراو به‌ تاوانی کاریگه‌ری دانان له‌سه‌ر دادگا، دادگایی ده‌کری.

"به‌ناوی ده‌وله‌تی تورکه‌وه"

پێویسته‌ دانی پێدا بنیم که‌ به‌ زیاده‌وه‌ متمانه‌م به‌ "سیسته‌می دادوهری" و "حقوقی" تورکیا نه‌ما‌بوو. ئاخ‌ر چۆن متمانه‌م پێ بمینی؟ ئه‌دی مه‌گه‌ر ئه‌و سه‌ردۆزگه‌ر و دادوهرانه‌ له‌ زانکۆ نه‌یانخویندوو‌ه‌ و ده‌رچووی کۆلیژه‌کانی یاسا نین؟ ئایا نا‌بێت له‌ ئاستی‌دا بن به‌ جو‌ریک ئه‌وه‌ی خویندوو‌یان، لێی تیبگه‌ن؟ وه‌لی وه‌رن و ببینن، دادگای ئه‌م و‌لاته‌ سه‌ربه‌خۆ نییه‌ و ژماره‌یه‌کی زو‌ریش له‌ پیاوانی ده‌وله‌ت و سیاسه‌تمه‌داران له‌ درک‌اندنی ئه‌م راستییه‌ سل‌ ناکه‌نه‌وه‌. دادگا پارێزگاری له‌ مافه‌کانی ده‌وله‌ت ده‌کات نه‌ک هاو‌و‌لاتیان. دادگا لایه‌نی هاو‌و‌لاتیان نا‌گرێ، به‌لکو له‌ژێر ده‌سه‌لاتی ده‌وله‌ت‌دایه‌. ته‌واو له‌وه‌

دَلنیا بووم که ئەو بپریاره‌ی له‌دژی من درابوو، به‌ناوی "میلله‌تی تورك" هوه نه‌بوو، به‌لکو به‌ناوی "ده‌وله‌تی تورك" هوه درابوو. پارێزه‌ره‌کانم ده‌یان‌توانی دۆسیه‌که‌م بۆ دادگای تێهه‌لچوونه‌وه به‌رز بکه‌نه‌وه، به‌لام گه‌رانتی چی بوو ئەو هه‌یزانه‌ی پشت په‌رده که بپاریان دابوو من سنووری خۆم بزاتم، کاریگه‌ری له‌سه‌ر دادگا دانانین؟ دواي ئەوه خۆ مه‌رج نییه دادگا هه‌میشه بپاری راست وه‌رگرێ. ئەدی مه‌گه‌ر هه‌ر ئەو دادگایه نه‌بوو که به ده‌رکردنی چه‌ندین بپاری نا‌ره‌وا ده‌ستی به‌سه‌ر مال و سامانی وه‌قفه‌کانی که‌مینه‌ته‌وه‌کاندا گرت؟

سه‌ره‌رای هه‌وله‌کانی سه‌ردۆزگه‌ر

ئێ ئه‌وه‌تا سه‌رمان له دادگای تێهه‌لچوونه‌وه‌ش دا، چی پوویدا؟ سه‌ردۆزگه‌ر، وه‌کو له راپۆرتی ده‌سته‌ی شاره‌زایانیشدا هاتبوو، راپیگه‌یانده‌ هیچ هۆیه‌ک نییه بۆ تاوانبارکردنم، به‌لام که‌چی دادوهر منی هه‌ر به تاوانبار دانا. من هه‌نده‌ی له وتاره‌که‌ی خۆم دَلنیا بووم، ئەوه‌نده‌ش پشت‌قايم بووم که سه‌ردۆزگه‌ریش خۆبندوووه‌تییه‌وه و لێی تێگه‌یشتوو. ئەوه‌بوو سه‌ردۆزگه‌ر په‌رخه‌نی له بپاره‌که‌ گرت و داواکه‌می خسته به‌رده‌م دیوانی گشتی دادگا. وه‌لێ بَلیم چی، ئەو هه‌یزه گه‌وره‌یه‌ی که سووربوو له‌سه‌ر ئەوه‌ی من سنووری خۆم بزاتم و ئەگه‌ری ئەوه هه‌یه به چه‌ند شیاوێک که بۆ من ئاشکرا نین- ده‌ستی خسته‌یته قۆناغ به قۆناغی په‌وتی دادگاییکردنه‌وه، دیسانه‌وه له پشت په‌رده‌وه بۆم راوه‌ستابوو. ئەمه‌ش وایکرد دیوانی گشتی دادگا به زۆرینه‌ی ده‌نگ رابگه‌یه‌نی که من سوکایه‌تیم به توركایه‌تی کردوو.

وه‌کو کۆتر

ئه‌وانه‌ی که هه‌ولیان ده‌دا گۆشه‌گیرم و لاوازم بکه‌ن و ئامرازه‌کانی خۆپاراستنم لێ دابمالن، دیاربوو به بۆچوونی خۆیان پێیان وابوو که به ئاوات گه‌یشتون. ئەوانه له ئەنجامی کاریگه‌ری زانیاری چه‌په‌ل و هه‌له‌وه توانیان توێژیکێ به ژماره زۆر پیکه‌هینن که "ه‌رانت دینک" ی وه‌کو که‌سیک که سوکایه‌تی به توركایه‌تی کردوو، ده‌بینی. په‌رده و ئارشویی کۆمپیوته‌ره‌که‌م لیوانلیون له‌وه‌ه‌لچوون و هه‌ره‌شانه‌ی که هاوولاتیانی سه‌ر به ئەو توێژه بۆ منیان ناردوو. (جیی خۆیه‌تی لێره‌دا بَلیم یه‌کیک له‌و نامانه له پۆسته‌خانه‌ی بۆرساوه په‌وانه‌کراوه و به هۆی ئەوه‌ی هه‌ره‌شه‌یه‌کی نزیکي له‌خۆ ده‌گرت، ته‌واو نیگه‌رانی کردم. سه‌ره‌رای ئەوه‌ی نامه‌که‌م راده‌ستی سه‌ردۆزگه‌ریی شیشلی کردوو، که‌چی تا ئەم‌پۆ هه‌یچ ئەنجامیکم ده‌ستگیر نه‌بووه.) ئایا ئەم هه‌ره‌شانه چه‌نده راستن و چه‌نده ناراستن؟ هه‌له‌به‌ت مه‌حاله من ئەمه بزاتم. به‌ش به‌ حالێ خۆم، سه‌ره‌کیتیرین هه‌ره‌شه به‌لای منه‌وه، ئەو ئەشکه‌نجه ده‌روونییه که پێوه‌ی ده‌نالم و خۆم بۆ راناکیرئ له به‌ریدا. "ئهو که‌سانه ئیستا چۆن بیر له من ده‌که‌نه‌وه؟"، ئەمه ئەو پرسیاره‌یه که هه‌موو هۆشی منی ته‌نیوه. به‌داخه‌وه ئیستا به به‌راورد له‌گه‌ل رابردوودا، زیاتر ناسراوم و له جاران زیاتر له نیگای مرو‌قه‌کاندا هه‌ست به "ئا بپوانه، ئەوه ئەو ئەرمه‌نییه نییه؟" ده‌که‌م و له کاردانه‌وه‌ی ئەمه‌شدا ده‌که‌ومه ئەشکه‌نجه‌دانی خۆم. لایه‌کی ئەم ئەشکه‌نجه‌یه خه‌م و ئەندیشه‌یه و لایه‌کیشی راپایی و نه‌سه‌روه‌تنه. لایه‌کی ئاگا له‌خۆبوونه و لایه‌که‌ی تریشی ترسه. من هه‌ر به ته‌واوی له کۆتر ده‌چم. . . وه‌کو کۆتر نیگا ده‌برمه راست و چه‌پ و پێش و پاشم. سه‌رم هه‌نده‌ی سه‌ری کۆتریک له جووله‌دایه. . . له ئان و ساتدا ئاور ده‌داته‌وه و تا بَلیی خیرایه.

ئه‌وه‌تا به‌ده‌ل بۆ ئیوه

ئه‌وه وه‌زیری ده‌روه‌ه عه‌بدوڵا گویل چی ده‌گوت؟ وه‌زیری داد جه‌میل چیچه‌ک چی ده‌گوت؟ (گیانه‌که‌م، ماده‌ی 301 شایه‌نی هه‌نده زیاده‌پوویی پێوه‌کردن نییه. ئایا که‌سیک هه‌یه به‌م ماده‌یه سزا درابیت و چووبیته زیندانه‌وه؟) هه‌روه‌کو ئەوه‌ی به‌ده‌ل ته‌نها ئەوه بی‌ت مرو‌ف بخریته زیندانه‌وه. . . ئەوه‌تا به‌ده‌ل بۆ ئیوه. . . ئەوه‌تا به‌ده‌ل بۆ ئیوه. . . ئیوه ئەی وه‌زیره‌کان، ئایا ده‌زانن "وه‌کو کۆتر هه‌ستکردن به مه‌ترسی" چۆن به‌ده‌لیکه بۆ زیندانیکردن؟ ئایا ده‌زانن. . . ؟ گه‌لو ئیوه هه‌یچ سه‌رنجتان له کۆتر داوه؟

وه‌كو گوتراوه "مان و مردن"

خۆم و خێزانم به قوناغیکی دژواردا تیپه‌پین. . . زۆر به جدی هه‌ندیك جار بیرم له‌وه ده‌کرده‌وه و لات به‌جیبه‌یلم و دوور بکه‌ومه‌وه، به‌ تاییه‌تیش کاتیك گه‌ف و هه‌ره‌شه‌کان گه‌یشتنه‌ که‌سانی نزیکم. . . له‌م خاله‌دا هه‌میشه‌ بیچاره‌ بووم. ئه‌مه‌ ده‌بی ئه‌وه‌ بیته‌ که‌ پیی ده‌گوتری ژیا‌نی "مان و مردن". ده‌متوانی به‌رگری له‌ ئیراده‌ی خۆم بکه‌م، به‌لام مافی ئه‌وه‌م نه‌بوو ژیا‌نی هیچ کام له‌ که‌سوکارم بخه‌مه‌ مه‌ترسییه‌وه. خۆم ده‌متوانی ببه‌م به‌ پاله‌وان، وه‌لئ مافی ئه‌وه‌م نه‌بوو گه‌مه‌ به‌ ژیا‌نی که‌سیکی تر بکه‌م بۆ ئه‌وه‌ی جوامیری بنوینم. بۆیه‌ له‌ ساته‌کانی بیچاره‌یی‌دا خێزانه‌که‌م و مندا‌له‌کانم کو‌ده‌کرده‌وه و هانام بۆ ئه‌وان ده‌برد و هه‌ر ئه‌وانیش گه‌وره‌ترین پشت و په‌نام بوون. متمانه‌ی ته‌واویان پیم هه‌بوو، من له‌ کو‌ی بوومیه‌، ئه‌وانیش ده‌هاتنه‌ ئه‌وئ. بگوتبا "با برۆین"، له‌گه‌لم ده‌هاتن. بگوتبا "با بمینینه‌وه"، ده‌مانه‌وه.

مانه‌وه و به‌رگریکردن

باشه، ئه‌گه‌ر برۆین، روو له‌ کو‌ی بکه‌ین؟ بۆ ئه‌رمه‌نستان؟ باشه، که‌سیکی وه‌کو من که‌ لی‌ره‌ خۆی له‌به‌ر نا‌ره‌وا‌یی‌دا بۆ نا‌ه‌گیرای، ئایا له‌وئ له‌ به‌رامبه‌ر نا‌ره‌وا‌یی‌ه‌کاندا چی له‌ ده‌ست ده‌هات؟ به‌ چیدا بمزانیبا له‌وئ تووشی به‌لای گه‌وره‌تر نا‌بم؟ چوون بۆ ولاتانی ئه‌وروپا و به‌سه‌ربردنی ژیا‌نیش له‌وئ، هیچ بۆ من ده‌ستی نه‌ده‌دا. من که‌سیکی وه‌هام، لی‌ره‌وه‌ بۆ ئه‌وئ، بۆ ماوه‌ی سی رۆژ بچمه‌ رۆژئاوا، له‌ رۆژی چواره‌دا بیزار ده‌بم و بی‌ری ولاته‌که‌م ده‌که‌م و ده‌لیم: "ده‌با ئیدی ببریته‌وه و بگه‌رپمه‌وه." جا به‌م حاله‌وه‌ له‌ ئه‌وروپا چیم پی ده‌کرا؟ که‌وتبوومه‌ باریکی دژواره‌وه. به‌ر له‌ هه‌موو شتیك، جیبه‌یشتنی "دۆزه‌خی داگیرساو" و هه‌لاتن بۆ "به‌هه‌شتی ئاماده" له‌گه‌ل پیکه‌هاته‌ی مندا نه‌ده‌هاته‌وه. ئیمه‌ له‌و مرو‌فانه‌ین که‌ خوازیاری گو‌رینی دۆزه‌خین بۆ به‌هه‌شت. مانه‌وه و به‌سه‌ربردنی ژیا‌ن له‌ تورکیا هه‌م ئاره‌زووی راسته‌قینه‌ی خۆمان بوو، هه‌م بۆ پیویستی ریزگرتن بوو له‌و هه‌زاران دۆسته‌ ناسراو و نه‌سراوانه‌مان که‌ له‌ تورکیا له‌ پی‌ناوی دیموکراسیدا تی‌ده‌کو‌شن و پشتیوانی له‌ ئیمه‌ ده‌که‌ن. بریارمان دا بمینینه‌وه و به‌رگری له‌ خۆمان بکه‌ین. به‌لام ئه‌گه‌ر رۆژیک له‌ رۆژان ناچار بین برۆین، ئه‌وا وه‌کو سالی "1915" ده‌که‌وینه‌ رۆی و ده‌روین. . . وه‌کو با‌پیرانمان. . . بی ئه‌وه‌ی بزانی به‌ره‌و کو‌ی ده‌روین. . . به‌و ریکایانه‌دا ده‌روین که‌ ئه‌وان پی‌ایدا رۆیشتیوون. . . هه‌ست به‌ دژوارییه‌کانیان ده‌که‌ین و ئازاره‌کانی ئه‌وان ده‌چیژین. . . به‌و جو‌ره‌ به‌ده‌م گله‌یی‌ه‌وه‌ ولات به‌جیبه‌هیلین. . . روو له‌و شوینه‌ ده‌که‌ین که‌ پییه‌کانمان ده‌مانبات بۆی، نه‌ک دل‌مان. . . سا ئیتر هه‌ر شوینیك بیته‌.

ترسنۆک و ئازاد

ئومی‌ده‌وارم هیچ کاتیك دووچاری کو‌چیکی له‌و جو‌ره‌ نه‌بین، بۆ دووچار نه‌بوونیش ئومی‌دی زۆر و هو‌کاری زیادمان هه‌یه. ئیستا ئیدی سه‌ر له‌ دادگای مافی مرو‌فی ئه‌وروپا ده‌ده‌م. ناشزانم ئه‌م دۆزه‌ چهند سال ده‌خایه‌نی. ته‌نیا راستییه‌ک که‌ ده‌یزانم و بریک ئاسوده‌ییم پی‌ده‌به‌خشی، ئه‌وه‌یه‌ هه‌ر هیچ نه‌بیته‌ هه‌تا ئه‌م دۆزه‌ کو‌تایی دیته‌، له‌ تورکیا دریزه‌ به‌ ژیا‌ن ده‌ده‌م. ئه‌گه‌ر دادگا له‌ به‌رژه‌وه‌ندی من بریار بدات، ئه‌وا بیگومان زۆر شادمان ده‌بم و ئه‌مه‌ واتای ئه‌وه‌یه‌ که‌ ناچار نا‌بم ولاته‌که‌م به‌جیبه‌یلم. پی‌ده‌چیت سالی 2007 سالیکی دژوار بیته‌ بۆ من. دادگاییکردن دریزه‌ی ده‌بیته‌ و دادگایی نو‌یش ده‌ست پی‌ده‌کات. کی ده‌زانئ له‌مه‌ودوا دووچاری نا‌ره‌وا‌یی چۆن ده‌بمه‌وه؟ به‌لام له‌گه‌ل هه‌موو ئه‌مانه‌شدا تا‌که‌ متمانه‌ی من ئه‌و راستییه‌یه‌ که‌ ده‌یزانم. به‌لئ، وه‌کو کو‌تریکی شپیره‌ خۆم دیته‌ به‌رچاو، به‌لام ده‌شزانم مرو‌قه‌کانی ئه‌م ولاته‌ ده‌ست بۆ کو‌تره‌کان نا‌به‌ن. کو‌تره‌کان له‌ قولایی شاره‌کان و له‌ ناو مرو‌قه‌کاندا دریزه‌ به‌ ژیا‌نی خۆیان ده‌ده‌ن. به‌لئ، که‌میك به‌ ترسه‌وه، به‌لام به‌ ئازادی.

تی‌بینی وه‌رگی‌ر:

ئهو نووسینه‌ی له‌ کوردستان نیت دا بلاوده‌کرینه‌وه، بی‌روبو‌چوونی خاوه‌نه‌که‌یه‌تی کوردستان نیت لێی به‌رپرسیار نییه‌.

رۆژنامهیی ئەلکترونی رۆژانی کۆنێ سەرە خۆی کوردستان

www.kurdistan.net

30-1-2007 20:18 بەکاتی ناوەندی ئەوروپا

له پۆژی (19ی کانوونی دووهم 2007) دا و لهو ساته‌دا که پۆژنامه‌نووسی ئەرمه‌نی "هرانت دینک" له به‌رده‌م باره‌گای هه‌فته‌نامه‌که‌یدا له ئەسته‌مبول درایه به‌ر ده‌ستپێژی گولله و تیروۆرکرا، ژماره 564 ی هه‌فته‌نامه‌ی (Agos) ی نیوه ئەرمه‌نی و نیوه تورکی تازه گه‌یشته‌بووه ده‌ستی خوینهران. ئەم وتاره‌ی هنرات دینک له‌ویدا بلاوکراوه‌ته‌وه. منیش وه‌کو پێزگرتن له‌ بیر و بۆچوونی دیموکراسی‌خوازانە‌ی ئەو مروّقه به‌ ناره‌وا تیروۆرکراوه، وتاره‌که‌م وه‌رگێڕایه‌ سه‌ر زمانی کوردی. ئەم وه‌رگێڕانه پێشکه‌ش ده‌که‌م به‌ گۆڤی هرانت دینک و، به‌ هاوسه‌ره‌که‌ی و هه‌ر سێ منداڵه‌که‌ی، که گه‌وره‌ترین پشت و په‌نای ئەو بوون.

بۆ زانیاری زیاتر به‌ زمانه‌کانی تورکی و ئینگلیزی و ئەلمانی ده‌رباره‌ی هنرات دینک، ب‌روانه:

www.agos.com.tr